

Bartók Imre

Ukrajna

Egy ház, valahol Ukrajnában, további konkrétumok nélkül. A falak félig leomolva, a cserepek, a tetőtér tejfogai, kilazulva csüngnek a sár fölé. Az útról látod, a GPS hozott ide tévesen, az a kurvás, szerethető női hang, betanított makákó, Lajka kutya, aki türelmesen figyel a kapszulájából az utat, lenéz rád és támogat. Ő vezetett erre az útra, fél órával korábban egy rendőrőrs mellett haladtál el, ketten elő is léptek az őrbódéból, de végül nem állítottak meg, csak amikor már távolodtál, intettek. Majd a falvak megállítják, és elveszik tőle, amire szükségük van. Omladozik a ház, nincs rá szükséged, de vajon mennyibe kerül itt egy ingatlan? Másutt ez csupán egy vacsora ára. Semmibe sem kerül, a tégláknak nincs értéke, a fa saját présében rothad, a telek nincs bejegyezve. Papiros hever az asztalon, ezért mégis be kell menni. (De honnan látszik mindez? Az autó ablaka párás, a tudat alszik, a figyelem máshova fordul, a műszerek hibásak, a falu üres, az úton senki, a ház kifosztva, vajon honnan látod, hogy mi van az asztalon?)

Papiros. Történetek. Hoffmannstahl búcsúlevele a nyelv összeomlásáról, egyúttal beszámoló a család metamorfózisáról. Többen éldegéltünk itt, szerény tanyánkon. Régen nyár volt. Ősz, tavasz. A tél sosem tartott tovább két hétnél. Ez különös, hiszen ez Ukrajna, de nálunk így volt. Két hét csupán. Viharok esetleg, zápor. Ki kopog a viharcellák ajtaján? Kiöntött a patak, megbetegedett egy ló. Az egyik tehénnek le kellett vágni a tőgyét, felsebezte, üszkös lett, előfordul. Hányan is voltunk? Nyolc-tíz gyerek, mikor hogy, csak rohanguáltak ki-be a házba, alig lehetett számontartani őket.

(mosolyog)

Volt, hogy azt se tudtam, melyikük melyik, csak szaladtak összevissza a puha tappancsaikon. Hamar megtanultak felegyenesedve járni, egyes kis fókák.

Rohadt egy ország volt, tudom, most is az. De mi nem tartozunk hozzá, mi csupán elrejtőzünk benne, rejtett kis falucskában élünk. Mindenünk megvan, tehének, karám, az erdőségbe vezető utak. A gyerekek bármikor játszhatnak a falu többi kölykével. Húsz-harminc ház lehet ezen az úton, ez az egész falu, ez az út szeli ketté a települést, a házak egyik része lejjebb van, a másik magasabban, ezt a csatornák építésekor fontos volt figyelembe venni. Gyerekek. Nem volt mindegyik ép. De honnan is lehet ezt látni? Miből tudhatja az ember? Az egyik dadogós, a másik húzza a lábát, a harmadik nem akar enni, nem beszél, nem alszik, sokat sír, nem sír egyáltalán, állandóan énekel, meg se szólal, hülyeséget beszél, sokat zabál, meghízik, még a kutyák elől is eleszi az ételt, nem eszik semmit, lefogy, vézna, mint a gyertyaláng, nem beszél, sokat beszél, nem alszik, túl sokat alszik, ha nem alszik, nyitott szemmel ordibál, ha alszik, lehunyt szemmel forgolódik, éjjelente bántja a testvéreit, rájuk se hederít, meg sem ismeri a szüleit, menekül előlük, vagy éppen csüng rajtuk, mint gyümölcs az ágon, bebújik mellénk éjszaka, vakarászik, vakarja magát, az apját, engem.

Kutyák, tehenek, lovak, csak borul, zuhog rájuk a sár, nem törődnek vele, ugatnak, bögnek, nyerítenek, a gyerekek körülöttük bénák, vakok, süketek, túlmozgásosak, beszédesekek, hangosak, hogy kiabál mind a sárban, mikor már megjött a vihar. A viharcella ajtaja vajon belülről nyílik?

(mosolyogj)

Az egyik dadogós, a másik sikolt, meg se ismeri a testvéreit, meg akarja ütni őket, meg se ismeri a szüleit, csüng rajtuk, mint gyümölcs az ágon, bebújnak mellém éjjelente a kis fattyak, a süketek ordítanak, a vakok tapogatnak a sötétben, a mellem keresik, nagy, szláv emlőm csipkedik, nyolcan-tízen lehetnek, kint ugatnak kutyáink, egy tehén felbög. Vajon melyik lehet? Terjed a fertőzés?

Ukrajna szívében olyasmi rejtőzik, aminek már nincs köze Ukrajnához. Ezért vetem papírra gondolataim. Nincs sok időm. Van, amelyik nem alszik, van, amelyiket alig lehet kihajtani az ágyból, a másik zabál, csak nő, dagad, rakom elé az ételt, de megszidom, ha harmadszorra vesz belőle, azért csak szed magának a kis fattyú, háromszor-négyszer is szed magának, mellette a másik, aki süket lehet, vagy béna, vagy nem is hozzánk tartozik, és a szomszédból jött le, mert ezek a csatornáknak közlekednek, ez a másik bárki lehet, ott ül, nem is eszik egyáltalán, csak ül és néz a nagy, bamba szemével, mit kérsz, kérdezem, mit akarsz, kivészek neki a tésztából, elé rakom, még gőzölög, zabálj, te kis hálátlan, nézd a testvéred, ha a testvéred egyáltalán, nézd, mennyit eszik, és tényleg, még mindig csak rág. Odakint a kutyák, a vihar, a sár. Egyre több sár úszik le a folyón. Az út járhatatlan, ez rossz mindenkinek, nekünk is, a fentieknek is, ez egy fontos út, Ukrajnában fontosak az utak, ha itt valaki elakad, az be akar kéredzkedni, galibát okoz, feldúlja a házat. A kutyák sem szeretik. El kell takarítani a sarat, a sártengernek el kell folynia, jöjjön vissza a szárazság, a tavasz, a nyár, az ősz, talán a tél, amikor nagyobb a szárazság, a gyerekek, nyolc-tízen lehetnek, hamarosan felnőnek, egy-két év még, és kiszállnak fészkükből a fiókák, csőrükben az otthonról kapott javakkal, és megindulnak a városok felé. Ukrajna nagyvárosai felé! Még a lánctalpasok is elakadtak ezen az úton, nemhogy a szekerek, autók. A gyerekek szeretik a sarat, fürdenek benne. Nekik víz, bonyodalom. Ha megakad egy jármű, felkapaszkodik rá, amelyik nem béna. Megugatja, amelyiknek van nyelve. Az eső zuhog. A csatornák nem bírják. Itt minden jármű elakad. A gyerekek most odakint játszanak.

(mosolyogj)

Talán egymással játszanak, sarat dobálnak a másikra, az állatokra. Ez egy csodálatos ország. Nehéz idők járnak rá, a történelem súlyos zubbonyt adott ránk. Mit számít? Nyolc-tíz gyermekem odakint játszik, sarat dobál egymásra, sárban dagonyáznak, egyik béna, másik dagadt, van, amelyik beszélni nem tud, van, akinek a lába kacskas, akad, amelyik nem alszik, olyan is, aki dobálja magát álmában, de azért a fiúcskák mind bevonszolják magukat hozzám éjszaka, fel akarnak jönni az ágyamba, megismerik az anyjukat vagy sem, megismerik-e az eső hangját, az állatok hangját, az ugatást, a tehenek fújását, itt állnak sorban az ajtóm előtt, mert ma éjjel még én sem alszom, odakint vihar tombol, a csatornáknak zúdul a szenny, és én írok, Ukrajnáról írok, papírra vetem a gondolataim, hogy majd egyszer, talán egyszer valaki

(mosolyogj!)

rátaláljon, mielőtt kinyitom az ajtót, és beengedem őket, hadd csússzanak be a sár üde, magas hullámain.

Semmibe sem kerül egy ilyen házikó. Kik laktak itt? Egy család, többen egymás után, egymás mellett. Csak erre van szükség, kocsira, benzinre, rádióra, friss ágynemű kell, ruhák, egy-két bútor, egy generátor, hőszűrő, készpénz, egy puska, riasztórendszer, kamerák, esetleg a puska mellé néhány pisztoly és kés, konzervek, palackozott víz, egy környékbeli, akit megfizetek, hogy intézze

a dolgaim és főzzön rám, amíg én, amíg én, amíg, igen, kell még egy írógép, egy kocsi, benne egy írógép és papír, mindezt ebben a házban? Talán igen, talán nem. Hamarosan esni fog, későre jár. Ideje megállni. Ez a hely mocskos, odvas, elhagyatott, de a célnak megfelel. Egykor biztosan laktak itt, egy család esetleg, több, vagy csak egyetlen, nagyra nőtt család Ukrajna szívében. Voltak még gépek, elbizakodottság nélkül, serényen folyt a termelés. Hiszen ezt a levelet is géppel írták.

b-good teaidó

